

تفکر بالبخند ژوکوند

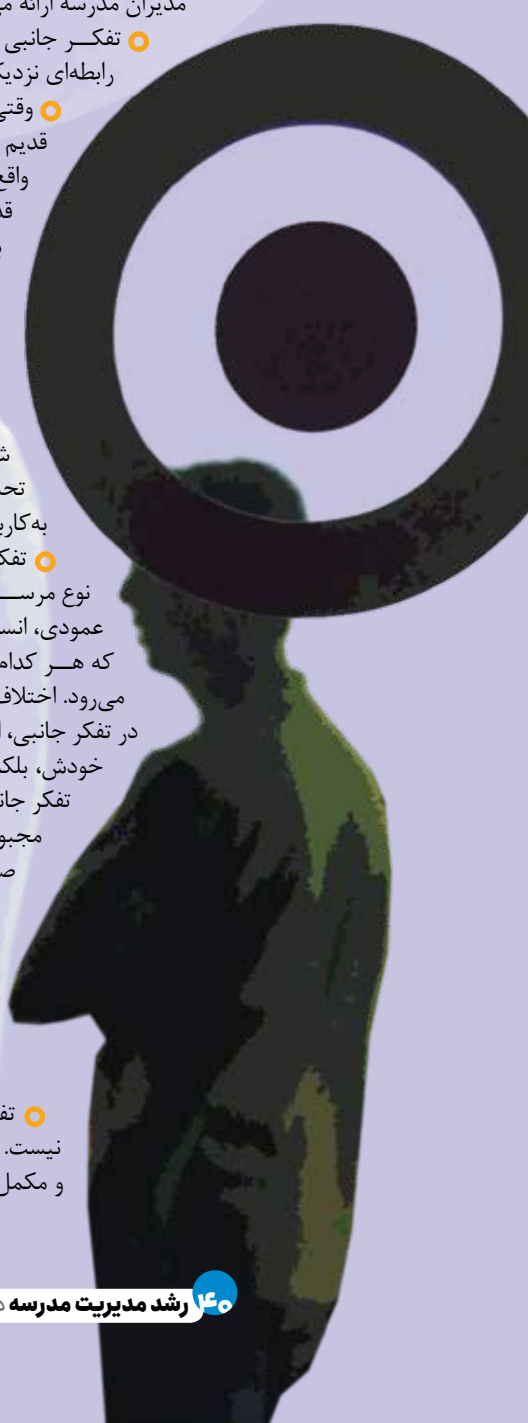
آنچه باید درباره تفکر جانبی بدانیم

● ارشاد استعدادی

کلیدواژه‌ها: تفکر جانبی، تغییر، تفکر عمودی، تفکر خطی

تفکر عمودی انتخاب‌کننده است. ● تفکر جانبی بر فایده تفکر عمودی می‌افزاید. تفکر عمودی ایده‌هایی را که تفکر جانبی عرضه می‌کند، توسعه می‌دهد. ● نمی‌توان سوراخی در نقطه‌ای دیگر با عمیق کردن همان سوراخ ایجاد کرد. تفکر عمودی برای عمیق‌بخشیدن به همان سوراخ به کار می‌رود. اما از تفکر جانبی برای حفر سوراخی در نقطه دیگر استفاده می‌شود. ● تفکر جانبی نیازمند نگاه پیرامونی است نه مستقیم. ● تفکر جانبی انتقاد و حمله به تفکر عمودی نیست، بلکه روشی است برای مؤثرساختن آن با افزودن خلاقیت به آن. ● تفکر عمودی انتخاب‌کننده است، تفکر جانبی تولیدکننده و مولد است. در تفکر عمودی درستی از اهمیت برخوردار است. در تفکر جانبی پرمایگی اهمیت دارد. ● تفکر عمودی با نادیده‌نگاشتن بقیه راه‌ها یک راه را انتخاب می‌کند. تفکر جانبی راهی را بر نمی‌گزیند، بلکه راه‌های دیگری را جست‌وجو می‌کند. ● تفکر عمودی تنها وقتی مسیری و جهتی موجود باشد حرکت می‌کند. تفکر جانبی صرفاً حرکت می‌کند تا یک جهت و مسیر را تولید کند. ● تفکر عمودی توالی دارد (مکانیکی و سلسله‌مراتبی است). تفکر جانبی می‌تواند برش انجام دهد (ارگانیکی). ● در تفکر عمودی در هر گام لازم است از خطا مبرا باشیم، اما در تفکر جانبی چنین نیست. ● تفکر عمودی مسیر مطمئن‌تر را برمی‌گزیند، تفکر جانبی در پی کشف مسیر نامطمئن‌تر است. ● تفکر جانبی همان منطق استقرایی است. ● تفکر جانبی مانند دنده عقب در اتومبیل است. ● تفکر جانبی تغییر قالب‌هاست. از قالب‌های کلیشه‌ای رهاشدن است. شکستن قالب‌هاست. ● تفکر جانبی تفکر تغییر است. تغییر با تفکر جانبی میسر است. ● تفکر جانبی هرگز یک قضاوت نیست. ● تفکر جانبی تثبیت‌کننده نیست، بلکه انگیزنده و محرک است. ● تفکر جانبی با مورد تردید قراردادن هر فرض، هرچه باشد، شروع می‌شود؛ اینکه هیچ چیز وحی منزل نیست (و تردید نسبت به مفروضات).

شرح مرتبط با تفکر جانبی به صورت شمرده و متقن در یک مسیر قابل فهم، همراه با چند مثال کاربردی، برای استفاده مدیران مدرسه ارائه می‌شود. ● تفکر جانبی با بصیرت^۱، خلاقیت^۲ و خیال^۳ در رابطه‌ای نزدیک قرار دارد. ● وقتی اطلاعات جدید تنها از طریق ایده قدیم ارزیابی شوند، این روش ابداً مؤثر واقع نمی‌شود. به جای تغییرپذیری، ایده قدیم تقویت می‌شود و حتی استحکام بیشتری می‌یابد. ● تفکر جانبی یک ابزار بصیرت است. ● تفکر جانبی در رابطه‌ای تنگاتنگ با خلاقیت قرار دارد، اما خلاقیت غالباً وصف و شرح نتیجه است، تفکر جانبی شرح فرایند است. نتیجه را تنها می‌توان تحسین کرد، اما فرایند را می‌توان برای به کار بردن آموخت. ● تفکر جانبی کاملاً از تفکر عمودی^۴ که نوع مرسوم تفکر است، متمایز است. در تفکر عمودی، انسان با مراحل پی‌درپی و پشت سرهمی که هر کدام از آن‌ها باید تصدیق شوند، پیش می‌رود. اختلاف بین دو نوع تفکر فاحش است. مثال: در تفکر جانبی، انسان از اطلاعات نه به قصد و اعتبار خودش، بلکه به خاطر اثرش، استفاده می‌کند. در تفکر جانبی شخص ممکن است در یک مرحله مجبور باشد غلط را بپذیرد تا به راه حل صحیح برسد. در تفکر عمودی (منطق و ریاضیات) این غیرممکن است. در تفکر جانبی شخص ممکن است به عمد اطلاعات نامربوط و خارج از موضوع را طلب کند. در تفکر عمودی، او تنها آنچه را به موضوع مربوط است، انتخاب می‌کند. ● تفکر جانبی جانشین تفکر عمودی نیست. هر دو مورد نیازند. آن‌ها لازم و ملزوم و مکمل یکدیگرند. تفکر جانبی مولد است،

تفکر جانبی و هنر تصویرسازی

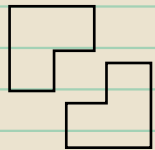
این شکل را چگونه توصیف می‌کنید؟

- یک شکل شبیه L
- گونیای تجاری
- دار سر و ته
- نیمه یک قاب عکس
- دو مستطیل واقع شده در مقابل یکدیگر
- یک مستطیل بزرگ که از آن مستطیل کوچک‌تری جدا شده است.

این شکل را چگونه توصیف می‌کنید؟

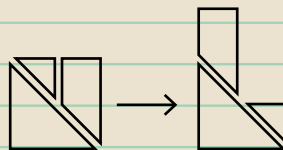
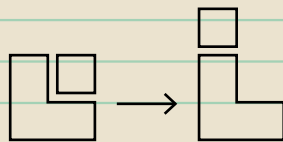
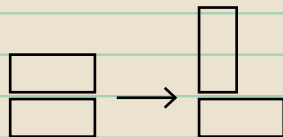
- دو مربع که قسمتی از آن‌ها روی هم قرار گرفته است.
- سه مربع
- دو شکل L مانند که مربعی را در میان محصور کرده‌اند.
- یک مستطیل تقسیم‌شده به دو قسمت، به نحوی که قسمت‌ها در امتداد هم نباشند.

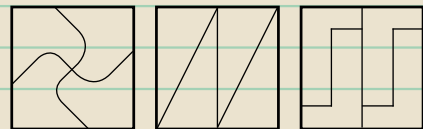
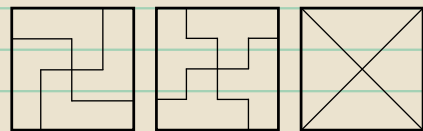
چگونه مربعی مقوایی را تقسیم می‌کنید تا

شکلی شبیه و به همان سطح حاصل شود. بیش از دو بار انقطاع مجاز نیست.

- دو نوار مستطیل‌شکل
- قطع یک مربع کوچک
- برش قطری

چگونه یک مربع را به چهار قسمت مساوی تقسیم می‌کنید؟

یک بطری نیم‌لیتری شیر را که یک چهارم لیتر آب دارد، چگونه توصیف می‌کنید؟

- یک بطری آب نیمه‌خالی
- یک بطری شیر تا نیمه پر از آب
- یک بطری خالی نیم‌لیتری شیر با یک چهارم لیتر آب

پی‌نوشت‌ها

1. Insight
2. Creativity
3. Humour
4. Vertical thinking

امید است آنچه ارائه شد ذهن شما را چندگامی در فهم تفکر جانبی در مقابل تفکر خطی به جلو برده باشد.